

Latvijas Kokmateriālu uzmērīšanas un uzskaites vadība
Vienotās konsultatīvās padomes sanāksmes protokols Nr. 20

2021. gada 24. februārī

Vebināra formātā

Padomes sanāksmes dienaskārtība:

- 1. Dienaskārtības apstiprināšana**
- 2. Lēmumu izpildes kontrole**
- 3. Latvijas kokmateriālu pircēju un pārdevēju biedrību attīstības pamatnostādņu un VMF LATVIA stratēģijas (2016) īstenošanas gaitas novērtējums un pilnveidošanas priekšlikumi (2021.-2023.)**
- 4. Trešās puses uzmērīšanas pakalpojuma standarta projekta rezultāti un ieceres**
- 5. Apaļo kokmateriālu kvalitātes standarta izstrādes rezultāti un ieceres**
- 6. Korekcijas koeficienta ieviešana**
- 7. Individuālās (AUI) uzmērīšanas kvalitātes novērtēšanas precizitātes vadība**
- 8. Bērza mizas novērtēšanas un blīzuma redukcijas procedūras**
- 9. Precizējumi procedūrā Nr. VKP1/2018 “Apaļo kokmateriālu tilpuma noteikšanas precizitātes kontrole (ar automatizētu uzmērīšanas ierīci)” par standartnovirzes aprēķināšanu un datu atlasē kritērijiem**
- 10. Kontrolsortimentu skaita aprēķins 2021. gadam**

VKP locekļi, kuri piedalās padomes sanāksmē:

Latvijas Kokmateriālu pārdevēju biedrība (*ar balsstiesībām*):

Grigorijs Rozentāls – Latvijas Kokmateriālu pārdevēju biedrības valdes loceklis

Andris Balodis – AS „Latvijas valsts meži”, valsts meža īpašumu apsaimniekotāja pārstāvis

Andris Meirāns – AS „Latvijas valsts meži”, valsts meža īpašumu apsaimniekotāja pārstāvja aizvietotājs

Aldis Strankaļš – SIA “PATA”, dažādu koksnes plūsmu un biznesa modeļu interešu grupas pārstāvis

Žanis Bacāns – Latvijas Meža īpašnieku biedrība, privāto meža īpašnieku un apsaimniekotāju interešu grupas pārstāvis

Latvijas Kokmateriālu pircēju biedrība (*ar balsstiesībām*):

Juris Menniks – Latvijas Kokmateriālu pircēju biedrības valdes loceklis

Artis Podnieks – AS „LATVIJAS FINIERIS”, saplākšņa produktu no kokmateriālu lobīšanas interešu grupas pārstāvis

Ainars Apfelbaums – SIA “Kurekss”, zāģmateriālu no kokmateriālu garenzāģēšanas interešu grupas pārstāvis

Inguss Virsis – AS „LATVIJAS FINIERIS”, saplākšņa produktu no kokmateriālu lobīšanas interešu grupas pārstāvja aizvietotājs

Ingus Donis – SIA “Vika Wood”, zāģmateriālu no kokmateriālu garenzāģēšanas interešu grupas pārstāvja aizvietotājs

Mārtiņš Zvejnieks – SIA “LATGRAN”, produktu no šķeldotiem, smalcinātiem kokmateriāliem interešu grupas pārstāvis

Apālo kokmateriālu uzmērīšanas pakalpojuma sniedzējs (*bez balsstiesībām*):

Jānis Buls – SIA „VMF LATVIA”, valdes priekšsēdētājs

Mārtiņš Gaigals – SIA „VMF LATVIA”, padomes loceklis

Padomes sanāksmē piedalās (nav VKP locekli) (*bez balsstiesībām*):

Latvijas Kokmateriālu uzmērīšanas un uzskaites vadība:

Jānis Magaznieks – Latvijas Kokmateriālu uzmērīšanas un uzskaites vadība, valdes loceklis

Kristīne Kenigvalde – Latvijas Kokmateriālu uzmērīšanas un uzskaites vadība, projektu vadītāja

Indulis Kovisārs – Latvijas Kokrūpniecības federācijas prezidents

Ivars Kalmuks – SIA “Koksnes plūsmas datu centrs”, valdes loceklis

1. Dienaskārtības apstiprināšana

G. Rozentāls iepazīstina VKP sanāksmes locekļus ar sanāksmes dienaskārtību.

1.1. Dienaskārtība apstiprināta bez izmaiņām.

2. Lēmumu izpildes kontrole

Ziņojums par iepriekšējās sapulcēs pieņemtajiem lēmumiem un to izpildes statusu. Daļa iepriekšējā sanāksmē pieņemto lēmumu ir izpildīta. Šajā sanāksmē sekos ziņojumi par jautājumiem saistībā ar bērza finierkluču blīzuma īpatsvaru, mizas norēķinu un tilpuma precizitāti, kā arī ziņojumi par tilpuma korekcijas koeficienta ieviešanu un uzmērīšanas kvalitātes novērtēšanas precizitātes vadību. Latvijas Kokmateriālu pārdevēju ziņojums par pakalpojuma apmaksas iespējamo pārstrukturizēšanu kokmateriālu piegādēs sekos nākamajā VKP sanāksmē, kas plānota 2021. gada 26. maijā.

Lēmums:

2.1. Pieņemt zināšanai.

3. Latvijas kokmateriālu pircēju un pārdevēju biedrību attīstības pamatnostādņu un VMF LATVIA stratēģijas (2016) īstenošanas gaitas novērtējums un pilnveidošanas priekšlikumi (2021. - 2023.)

M. Gaigals informē, ka liela daļa no iepriekšējā stratēģijā ieplānotā ir izpildīta. Nav izdevies uzsākt vienu no izvirzītajām ambīcijām – kokmateriālu uzmērīšanas modeļa attīstību Lietuvā un Igaunijā. Šobrīd ir piedāvājums to atlikt uz kādu laiku.

M. Gaigals iepazīstina ar paveikto un plānotajiem uzdevumiem nākamajiem diviem gadiem.

M. Gaigals informē, ka VMF LATVIA mērķis ir saglabāt izmaksas esošajā līmenī, palielinot darba ražīgumu un pilnveidojot darba organizēšanu. VMF LATVIA ir nepieciešamība pēc kopīga attīstības plāna, lai pabeigtu biznesa procesu digitalizāciju. VMF LATVIA plāno veikt ieguldījumus tehnoloģiskajā attīstībā, ar mērķi 80% izmantot jaunas tehnoloģijas grupveida uzmērīšanā.

M. Gaigals informē, ka stratēģijas ziņojums Biedrību kopsapulcē būs daudz detalizētāks un stratēģijas apstiprināšana plānota 2021. gada maijā. M. Gaigals lūdz VKP locekļus uzdot jautājumus par stratēģiju.

G. Rozentāls jautā par VMF LATVIA uzmērīšanas apjoma plānoto samazinājumu 2021. gadā.

M. Gaigals atbild, ka tas ir saskaņā ar šī gada budžeta prognozi.

J. Buļš atbild, ka šī gada uzmērīšanas apjoma izpilde ir cieši saistīta uz klientu nodomiem un vēlmēm.

J. Krūmiņš jautā, kas bija plānots saistībā ar paplašināšanos Lietuvas un Igaunijas virzienā un uz cik ilgu laiku plānota atlikšana.

M. Gaigals atbild, ka uzmērīšanas pakalpojuma paplašināšanu Lietuvas un Igaunijas virzienā šobrīd plānots atlikt uz trīs gadiem, pamatojot to ar esošajiem apstākļiem un šobrīd neesošo pieprasījumu no pircēju un pārdevēju biedrību biedriem.

J. Buļš informē, ja kādam klientam būs nepieciešamība pēc uzmērījumu veikšanas Lietuvā vai Igaunijā, VMF LATVIA to nodrošinās.

Lēmums:

3.1. Pieņemt zināšanai.

4. Trešās puses uzmērīšanas pakalpojuma standarta projekta rezultāti un ieceres

J. Magaznieks informē, ka notikusi pirmā trešās puses uzmērīšanas pakalpojuma standarta darba grupas sanāksme. Turpmākās darba grupas sanāksmes plānotas vienu reizi mēnesī, starplaikos strādājot pie standarta dokumentiem. Šobrīd trešās puses uzmērīšanas pakalpojuma standarta struktūra tiek veidota ņemot par pamatu LVS 82:2020 "Apaļo kokmateriālu uzmērīšana".

J. Magaznieks iepazīstina ar trešās puses uzmērīšanas pakalpojuma standarta ideju, mērķi un saturu.

J. Magaznieks informē par iecerēm uz nākamo trešās puses uzmērīšanas pakalpojuma standarta sanāksmei: vienoties par smalcinātas koksnes iekļaušanu šajā standartā; vienoties par automātisko uzmērīšanas ierīču standarta iekļaušanu šajā standartā, t.sk. standarta sagatavošanu; uzsākt standarta satura gatavošanu.

M. Gaigals jautā, kāds ir šobrīd plānotais gala termiņš standarta apstiprināšanai Latvijas standartā.

J. Magaznieks informē, ka šobrīd plānotais termiņš ir šī gada septembris.

A. Balodis jautā, vai trešās puses uzmērīšanas pakalpojuma standarta darba grupā bija neizpratne un pārsteigums par standarta mērķi un uzdevumiem un vai izdevās nodrošināt izpratni šajā jautājumā.

J. Magaznieks atbild, ka jautājumi no darba grupas dalībniekiem bija vairāk par izstrādes iespējamību saistībā ar citiem jau iesāktajiem projektiem.

Lēmums:

4.1. Pieņemt zināšanai.

5. Apaļo kokmateriālu kvalitātes standarta izstrādes rezultāti un ieceres

J. Magaznieks informē, ka laikā kopš iepriekšējās VKP sanāksmes 02.12.2020. norisinājušās piecas apaļo kokmateriālu kvalitātes standarta sanāksmes. Šobrīd darbs pilnībā ir apstājies skujkoku zāgbaļķu, bērza finierkluču un zāgbaļķu un būvbaļķu darba grupās, jo nepieciešamas klātienē vizītes pārstrādes vietās.

J. Magaznieks informē, ka gandrīz pabeigta apses un melnalkšņa zāģbaļķu kvalitātes prasību izstrāde, atlicis tikai vienoties par glabāšanas trupes vērtēšanas kritērijiem un metodiku, kas būs praktiski iespējams pavasarī. Priedes stabu kvalitātes darba grupā plānota vizīte pārstrādes vietā, lai novērtētu kokmateriālu vērtēšanu pēc mizošanas saistībā ar koksnes vainu “priežu piepe”.

A. Balodis komentē, ka būtu rūpīgi jāizvērtē pieeja par stabu kvalitātes vērtēšanu pēc mizošanas, ņemot vērā ka pastāv arī iespēja, ka katrs augstvērtīgais sortiments pirms iegādes var tikt izripināts, un pircējs iegādājas konkrētus, kvalitātei atbilstošus sortimentus. A. Balodis aicina izvērtēt pašreizējo kokmateriālu kvalitātes vērtēšanas pieeju, ņemot vērā, ka abas darījuma puses šobrīd uzņemas zināmu risku, jo neviens mērnieks nespēj ieraudzīt koksnes vainas, kas ir zem mizas.

J. Buļš komentē, ka ir svarīgi, lai kvalitātes vērtēšanas process nebūtu sarežģīts no uzmērīšanas viedokļa un atbalsta A. Baloža viedokli.

J. Magaznieks informē, ka kokmateriālu vērtēšana pēc mizošanas šobrīd tiek veikta eksperimentālā kārtā, lai pilnībā pārliecinātos, ka šī brīža kvalitātes vērtēšana no procesu viedokļa ir visefektīvākā.

Lēmums:

5.1. Pieņemt zināšanai.

6. Korekcijas koeficienta ieviešana

J. Buļš informē, ka saskaņā ar tilpuma korekcijas metodiku un VMF LATVIA instrukciju, VMF LATVIA sācis piemērot tilpuma korekcijas koeficientu sākot ar šī gada janvāri, un tilpuma korekcijas koeficients šobrīd tiek piemērots septiņās pārstrādes vietās.

J. Buļš informē, ka tilpuma korekcijas koeficienta pielietošanas jautājumā, veicot atbilstošu komunikāciju, ar klientiem veidojas konstruktīvs dialogs.

A. Podnieks jautā, vai ir izdevies kādā no pārstrādes vietām, kur šobrīd tiek pielietots tilpuma korekcijas koeficients, jau saprast, kāpēc veidojas lielāka tilpuma sistemātiskā novirze.

J. Buļš informē, ka vienā no pārstrādes vietām iemesls ir novecojusi iekārta, trīs pārstrādes vietās tas saistīts ar raukuma piemērošanu, un bērza pārstrādes vietās iemesls ir mizas vairums.

A. Apfelbaums jautā, kā praktiski notiek tilpuma korekcijas koeficienta piemērošana.

J. Buļš informē, kad tiek uzmērīti kontrolsortimenti, tehniskais vadītājs iegūst informāciju, vai tilpuma sistemātiskā novirze pārsniedz +/-3 % robežu. Ja precizitātes robeža tiek pārsniegta, tehniskais vadītājs sazinās ar pārstrādes vietu un informē par esošo situāciju. Tilpuma korekcijas koeficients tiek iestrādāts testēšanas pārskatā, kurā parādās fakts par tilpuma korekcijas koeficienta piemērošanu un tā lielums.

A. Balodis jautā, kā veidojas tilpuma korekcijas koeficienta vērtība.

J. Buļš informē, ka tiek piemērots atbilstošs tilpuma korekcijas koeficients, lai tilpuma sistemātiskā novirze būtu 0%.

A. Podnieks jautā, vai tilpuma korekcijas koeficients tiek piemērots visām kravām, vai tikai kravām, kurās parādās tilpuma sistemātiskās novirzes.

J. Buļš atbild, ka tilpuma korekcijas koeficientu piemēro katram sortimenta nogriežnim un katrai kravai.

A. Apfelbaums jautā, vai tilpuma korekcijas koeficients tiek pielietots konkrētu laika periodu.

J. Buļš atbild, ka tilpuma korekcijas koeficients tiek piemērots uz noteiktu laika periodu, kamēr kopā ar klientu tiek meklēti risinājumi esošajai situācijai.

Lēmums:

6.1. Pieņemt zināšanai.

7. Individuālās (AUI) uzmērīšanas kvalitātes novērtēšanas precizitātes vadība

J. Buļš informē, ka 2021. gada 1. februārī VMF LATVIA uzsākta VKP apstiprināto indeksu pielietošana saskaņā ar VKP procedūru Nr. VKP5/2020 "Apaļo kokmateriālu kvalitātes noteikšanas precizitātes kontrole (individuālā uzmērīšana ar automātisko uzmērīšanas ierīci)", kas attiecināma uz neto tilpuma precizitātes vadību. Uzmērīšanas kvalitātes novērtēšanas precizitātes vadība tiek īstenota sadarbībā ar Koksnes plūsmas datu centru, lai nodrošinātu operatīvu kvalitātes precizitātes izvērtēšanu un lēmumu pieņemšanu.

Lēmums:

7.1. Pieņemt zināšanai.

8. Bērza mizas novērtēšanas un blīvuma redukcijas procedūras

J. Magaznieks informē par trīs veidiem kā automātiskajās uzmērīšanas ierīcēs (AUI) var tikt veikta uzmērīšana. Kad kontrolmēriņieks veic sortimenta uzmērījums, resgaļa caurmērs tiek uzmērīts atkāpjoties 0.5 m no resgaļa gala plaknes. Pielietojot metodi caurmēra uzmērīšana ar nelieliem intervāliem, AUI uzmēra arī uz sortimenta esošos izciļņus, t. sk. ledu un dubļus, tālāk uzmērījuma informācijas apstrāde notiek pēc ierīces ražotāja algoritma. Galvenie faktori, kas ietekmē caurmēra mērījumus ar nelieliem intervāliem: zari, izaugumi, atšķēlumi, ledus, dubļu kārtā u.c. filtrēšana; blīvuma redukcija pirmajiem stumbra nogriežņiem; mizas vairums un ievērtēšana pirmajiem stumbra nogriežņiem.

J. Magaznieks informē, ka bērza finierklučiem to specifiskās formas dēļ AUI tiek uzmērīts lielāks tilpums. AUI uzmērījuma rezultāts atkarīgs no tā, ka darbojas ierīce - noteikta, interpretēta sortimenta forma.

J. Magaznieks informē, ka šobrīd kopā ar I. Kalmuku ieplānota saruna ar AUI uzmērīšanas programmatūras izstrādātāju, lai pieņemtu turpmākus lēmumus.

A. Podnieks jautā, kādi būs rīcības nākamie soļi.

J. Magaznieks atbild, ka šobrīd tilpuma uzmērīšanas precizitātes risinājuma atrašanai būtu nepieciešams laiks.

A. Apfelbaums komentē, ka uzmērīšanas rezultātu visvairāk ietekmē miza un ir ierīces, kurās iespējams automātiski noteikt arī faktisko mizas vairumu.

J. Magaznieks informē, ka nākamais uzdevums ir pievērsties priedes mizas izvērtējumam, definējot uzmērīšanas prasības un veicot pētījumus saistībā ar AUI automātisko mizas vairuma novērtēšanu.

J. Buļš informē, ka mizas vairuma noteikšanas kārtība ir noteikta VMF LATVIA instrukcijā.

A. Podnieks lūdz šī procesa izstrādes termiņa priekšlikumu.

I. Kovišārs ierosina izveidot rīcības plāns.

A. Balodis komentē, ka šobrīd pie vienādiem mērījumu parametriem harvesteros un AUI tiek iegūti atšķirīgi rezultāti un jautā, kā vienādot algoritmus, lai pēc iespējas vienādotu iegūstamo rezultātu.

J. Magaznieks informē, ka "Mizas" projekta ietvaros pēc plāna tiek veikti uzmērījumi un darbības saskaņā ar projekta mērķiem, lai rastu atbildes uz šiem jautājumiem.

VKP locekļi vienojas par jautājuma saistībā ar iespējamo rīcības plānu komunikēšanu elektroniskajā sarakstē līdz nākamajai VKP sanāksmei.

Lēmums:

8.1. Pieņemt zināšanai.

9. Precizējumi procedūrā Nr. VKP1/2018 "Apaļo kokmateriālu tilpuma noteikšanas precizitātes kontrole (ar automatizētu uzmērīšanas ierīci)" par standartnovirzes aprēķināšanu un datu atlasē kritērijiem

J. Magaznieks iepazīstina ar neizmantojamo datu atlasē kritērijiem pašreizējā VKP procedūrā Nr. VKP1/2018 un ar izmaiņām sortimentu tilpuma sistemātiskajā novirzē un standartnovirzē pēc neizmantojamo datu filtrācijas.

J. Magaznieks informē par precizējumu priekšlikumu VKP procedūrā Nr. VKP1/2018 saistībā ar standartnovirzi, datu atlasē kritērijiem un bērza finierkluču rievoto blīvumu.

Lēmumi:

9.1. Apstiprināt precizējumus procedūrā VKP1/2018 "Apaļo kokmateriālu tilpuma noteikšanas precizitātes kontrole (ar automatizētu uzmērīšanas ierīci)":

9.1.1. Aprēķinā neizmantojamie dati tiek pārvietoti uz atsevišķu atskaiti;

9.1.2. Par aprēķinā neizmantojamiem datiem uzskatāmas arī viena sortimenta tilpuma sistemātiskās novirzes vērtības, kas atrodas vairāk kā trīs standartnoviržu attālumā no vidējā aritmētiskā;

9.1.3. Reizi gadā sagatavot atskaiti par aprēķinā neizmantojamajiem datiem;

9.1.4. Precizēt standartnovirzes aprēķina formulu.

9.2. Lūgt VMF LATVIA ar viena metra soli pārmērāmo bērza finierkluču kontrolsortimentu izvēlē neiekļaut sortimentus ar rievoto blīvumu virs 1/3 no sortimenta garuma.

VKP vienbalsīgi atbalsta lēmumus.

10. Kontrolsortimentu skaita aprēķins 2021. gadam

J. Buļš informē, ka uzmērāmo kontrolsortimentu skaits vienam uzmērītājam ir minimums 30 sortimenti tilpuma precizitātes noteikšanas procedūras ietvaros (procedūra Nr. VKP1/2018) un minimums 225 sortimenti individuālās (AUI) uzmērīšanas kvalitātes novērtēšanas precizitātes vadības ietvaros (procedūra Nr. VKP5/2020). Kontrolsortimentu kopējo skaitu kvalitātes precizitātes novērtēšanai

aprēķina uzmērītāju skaitu reizinot ar minimālo kontroļsortimentu skaitu (225 gab.), tilpuma precizitātes novērtēšanas gadījumā aprēķins ir sarežģītāks, iekļaujot vairākus faktorus.

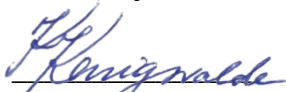
Ar viena metra soli plānotais uzmērāmais kontroļsortimentu skaits 2021. gadā ir pieaudzis, savukārt kvalitātes novērtēšanas precizitātes vadības ietvaros plānotais kontroļsortimentu skaits ir samazinājies.

Lēmums:

10.1. Pieņemt zināšanai.

Padomes sanāksme tiek slēgta.

Protokolēja:

Kristīne Kenigsvalde